يهدى ولا يباع

إدارة أوقاف صالح عبدالعزيز الراجحي

سلسلة برنامج علمني الإسلام

വിജയത്തിലേക്കുള്ള വഴി

ശൈഖ് അബ്ദുൽ റഹ്മാൻ
ബ്നു നാസിറുൽ സഅ്ദി

വിവർത്തനം:
കെ.എം.തരിയോട്

Malbari

طبع على نفقة
إدارة أوقاف صالح عبدالعزيز الراجحي
غفر الله له ولوالديه ولذريته ولجميع المسلمين
www.rajhiawqaf.org

വിജയത്തിലേക്കുള്ള വഴി

ശൈഖ് അബ്ദുൽ റഹ്മാൻ
ബ്നു നാസിറുൽ സഅ്ദി

വിവർത്തനം:
കെ.എം.തരിയോട്

مكتب دعوة وتوعية الجاليات بعنيزة
ص ب: ٨٠٨ ت: ٣٦٤٤٥٠٦

ⓒ مكتب دعوة وتوعية الجاليات بعنيزة ، ١٤١٩هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

السعدي ، عبدالرحمن بن ناصر

الوسائل المفيدة للحياة السعيدة - عنيزة .

٢٤ ص ؛ ١٢ × ١٧ سم

ردمك : X - ٤٣ - ٧٨٣ - ٩٩٦٠

(النص باللغة المليبارية)

١ - الأسرة في الإسلام أ- العنوان

ديوي ٢١٩,١ ١٩/٢٩٣٣

رقم الايداع ١٩/٢٩٣٣

ردمك : X - ٤٣ - ٧٨٣ - ٩٩٦٠

بسم الله الرحمن الرحيم

വിഷയ വിവരം

1 വിശ്വാസവും കർമ്മവും.
2 വാചാ-കർമ്മണാ സൃഷ്ടികളെ സേവിക്കുക.
3 തൊഴിലിലോ വിജ്ഞാനത്തിലോ വ്യാപൃതനാവുക.
4 വർത്തമാനകാലത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധിക്കുക.
5 ദൈവ സ്മരണ വർദ്ധിപ്പിക്കുക.
6 ദൈവാനുഗ്രഹങ്ങൾ പറയുക.
7 പാവപ്പെട്ടവരെ കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക.
8 കഴിഞ്ഞത് വിസ്മരിക്കുക.
9 നല്ലതിന് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുക.
10 വിപത്തുകളുടെ കൂടിയസാധ്യതയെ കണക്ക്കൂട്ടുക.
11 ഊഹങ്ങൾക്ക് മുമ്പിൽ മനഃശക്തി കൈവരിക്കുക.
12 അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപിക്കുക.
13 ദൈഷിക ദൃക്കാവാതിരിക്കുക.
14 ശാന്തതയെ കണ്ടെത്തുക.
15 പ്രയാസത്തെ അനുഗ്രഹവുമായി തുലനംചെയ്യുക.
16 പ്രയാസത്തെ അവഗണിക്കുക.
17 ജീവിതം ചിന്തക്കനുസൃതമാകുമെന്ന് ഓർക്കുക.
18 നന്ദി അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് മാത്രം പ്രതീക്ഷിക്കുക.
19 ഉപകാരമുള്ളവ തെരഞ്ഞെടുക്കുക.
20 ഭാവിയിലേക്ക് നീട്ടിവെക്കാതിരിക്കുക.
21 പ്രാധാന്യം കൂടിയവക്ക് പ്രാധാന്യം കൽപിക്കുക.

بسم الله الرحمن الرحيم

കാരുണ്യവാനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ. സർവ്വസ്തുതിയും അല്ലാഹുവിന്നാണ്. ഏകനായ അല്ലാഹുവല്ലാതെ ഒരു ആരാധ്യനും ഇല്ല, അവന് പങ്കുകാരില്ല എന്ന് ഞാൻ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. മുഹമ്മദ് അവന്റെ ദൂതനും ദാസനുമാണെന്നും ഞാൻ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനും കുടുംബത്തിനും അനുചരൻമാർക്കും അല്ലാഹു സമാധാനവും അനുഗ്രഹവും നൽകുമാറാകട്ടെ.

മനസ്സിന് സമാധാനവും സന്തോഷവും ഉണ്ടാകലും ദുഃഖങ്ങളും വ്യസനങ്ങളും നീങ്ങലും, എല്ലാ മനുഷ്യരും അന്വേഷിക്കുന്ന ലക്ഷ്യമാണ്. സന്തോഷം പൂർണ്ണത പ്രാപിക്കുന്നതും നല്ലജീവിതം കരഗതമാവുന്നതും അതിലൂടെയാണ്. അത് നേടിയെടുക്കണമെങ്കിൽ മതപരവും പ്രകൃതി സഹജവും കർമ്മപരവുമായ ഒട്ടേറെ ഘടകങ്ങൾ ആവശ്യമാണ്. അവ മൂന്നും ഒരുമിക്കുക വിശ്വാസികളിലല്ലാതെ സാധ്യതയില്ല. മറ്റുള്ളവർക്ക് അവയിൽ ചിലത് അവരിലെ ബുദ്ധിജീവികൾ കഠിനമായി പരിശ്രമിക്കുന്നതിലൂടെ ലഭിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, കൂടുതൽ ഫലപ്രദവും സ്ഥായിയും വർത്തമാനത്തിലും ഭാവിയിലും ഗുണകരവുമായ രൂപത്തിൽ അത് അവർക്ക് നഷ്ടപ്പെടുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

എല്ലാ മനുഷ്യരുടേയും അഭിലാഷമായ ഈ മഹനീയ ലക്ഷ്യം നേടുന്നതിനുള്ള ചില ഉപാധികൾ സമർപ്പിക്കുകയാണ് ഈ ലേഖനത്തിൽ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അവ വളരെ കൂടുതൽ നേടുകയും തന്മൂലം ആനന്ദകരവും സുഖകരവുമായി ജീവിക്കുകയും ചെയ്തവരുണ്ട്. അവയിൽ പൂർണ്ണമായും പരാജയപ്പെട്ട് ദൗർഭാഗ്യകരവും നിരാശാജനകവുമായി ജീവിച്ചവരുണ്ട്. ഇതു രണ്ടിന്റെയും ഇടയിൽ ഏറ്റ-വ്യത്യാസത്തോടെ കഴിഞ്ഞവരുമുണ്ട്. എല്ലാ നൻമയിലേക്കും സഹായിക്കുന്നവനും എല്ലാ ബുദ്ധിമുട്ടുകളും തടയുന്നവനും അല്ലാഹുവാണ്.

☐1 പ്രസ്തുത ഉപാധികളിൽ പ്രാധാന്യമുള്ളതും അടിസ്ഥാന പരവുമായത് വിശ്വാസവും സൽകർമ്മവുമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: "ഏതൊരു സ്ത്രീയോ പുരുഷനോ സത്യവിശ്വാസിയായിക്കൊണ്ട് സൽകർമ്മം പ്രവർത്തിക്കുന്ന പക്ഷം നല്ലൊരു ജീവിതം തീർച്ചയായും ആ വ്യക്തിക്ക് നാം നൽകുന്നതാണ്. അവർ പ്രവർത്തിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമമായതിന് അനുസൃതമായി അവർക്കുള്ള പ്രതിഫലം തീർച്ചയായും നാം അവർക്ക് നൽകുകയും ചെയ്യും".(19:97)

വിശ്വാസവും സൽകർമ്മവും ഒരുമിക്കുന്നവർക്ക് ഈ ലോകത്ത് നല്ലൊരു ജീവിതവും, ഇവിടെയും പാരത്രിക ലോകത്തും നല്ല പ്രതിഫലവും അല്ലാഹു വാഗ്ദത്തം ചെയ്യുകയും അത് അറിയിക്കുകയുമാണ് ഉപര്യുക്തവചനത്തിലൂടെ ഖുർആൻ ചെയ്യുന്നത്.

അതിൻെറ കാരണം വ്യക്തമാണ്. അല്ലാഹുവിലുള്ള ശരിയായ വിശ്വാസം സൽകർമ്മത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതും മനസ്സിനേയും സ്വഭാവത്തേയും സംസ്കരിക്കുന്നതും ഇഹപരത്തെ നന്നാക്കുന്നതുമാണ്. അവരുടെ കൂടെ ചില മൗലികമായ അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങളുണ്ട്. തങ്ങൾക്ക് ഉണ്ടാകുന്ന സന്തോഷത്തിൻെറയും ആഹ്ളാദത്തിൻെറയും ഉപാധികളെയും, അസ്വസ്ഥതയുടെയും ദുഃഖങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളെയും ആ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അവർ സ്വീകരിക്കുന്നതും നോക്കികാണുന്നതും.

ഇഷ്ടപ്പെട്ടതും സന്തോഷകരവുമായ കാര്യങ്ങളുണ്ടാകുമ്പോൾ അവർ അവയെ സ്വീകരിക്കുകയും അതിന് നന്ദി പ്രകാശിപ്പിക്കുകയും ഉപകാരപ്രദമായ മാർഗ്ഗത്തിൽ അവയെ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ രൂപത്തിൽ അതിനെ ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ അതിൽ സന്തോഷിക്കുകയും അത് അവശേഷിക്കണമെന്നും അനുഗ്രഹീതമായിത്തീരണമെന്നും ആഗ്രഹിക്കുകയും നന്ദിയുള്ളവർക്ക് ലഭ്യമാവുന്ന പ്രതിഫലം പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തൻമൂലം അതിൻെറ പരിണിതഫലമായി ആ സന്തോഷത്തിന് പുറമെ നൻമകൾ നിറഞ്ഞ മഹത്തായ നേട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടായിത്തീരുന്നു.

വിശ്വാസികൾ പ്രയാസങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളുമുള്ളതോ വ്യസനവും ദുഃഖകരവുമായതോ ആയ കാര്യങ്ങളെ സാധ്യമായ രീതിയിൽ പ്രതിരോധിച്ചും കഴിയുന്നത്ര ലഘൂകരിച്ചുംകൊണ്ട് അവയെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നു. അതിന് നിർവ്വാഹമില്ലാത്തതാണെങ്കിൽ നല്ല രീതിയിൽ ക്ഷമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിൻെറ ഫലമായി പ്രയാസങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി തരണം ചെയ്യാനുള്ള പരിചയവും കഴിവും അവർക്ക് ലഭിക്കുന്നു. ക്ഷമയും പ്രതിഫലവും കാംക്ഷിക്കുന്നതിനാൽ വലിയ ഗുണങ്ങൾ അവരിലുണ്ടായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ ഗുണങ്ങളോടു കൂടെ ഏത് പ്രയാസങ്ങളും മാഞ്ഞുപോവുകയും തൽസ്ഥാനത്ത് സന്തോഷവും ശുഭപ്രതീക്ഷയും അല്ലാഹുവിൻെറ അനുഗ്രഹത്തിലും പ്രതിഫലത്തിലുമുള്ള ആഗ്രഹവും അവൻെറ മനസ്സിൽ വരുന്നു. ഇതിനെ കുറിച്ച് നബി (സ) പറയുന്നു:

عجبا لأمرالمسلم! ان امره كله خير له ان اصابته سراء شكر فكان خيرا له وان اصابته ضراء صبر فكان خيراله وليس ذلك لاحد الا للمؤمن.(مسلم)

“വിശ്വാസിയുടെ കാര്യം അത്ഭുതം തന്നെ. അവൻെറ മുഴുവൻ കാര്യങ്ങളും അവന് നന്മയാണ്. അവന് സന്തോഷകരമായവ വന്നാൽ അവൻ നന്ദി ചെയ്യുകയും അങ്ങനെ അതവന് നന്മയായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇനി അവനെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ബാധിച്ചാൽ അവൻ ക്ഷമിക്കുന്നു. തൻമൂലം അതും അവന് നന്മയായിത്തീരുന്നു. അത് വിശ്വാസികൾക്കല്ലാതെ മറ്റൊരാൾക്കുമില്ല.”(മുസ്ലിം)

വിശ്വാസി അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന സന്തോഷത്തിൻെറയും സന്താപത്തിൻെറയും മുഴുവൻ ഘട്ടങ്ങളിലും അവന് നേട്ടങ്ങളും നൻമകളും കർമ്മഫലങ്ങളും ഇരട്ടിയായി വർദ്ധിക്കുകയാണെന്ന് നബി (സ) ഇവിടെ വ്യക്തമാക്കി.

അതിനാൽ നന്മയുടേയോ തിന്മയുടേയോ ആയ സംഭവങ്ങൾ നേരിടുന്ന രണ്ടാളുടെ അവസ്ഥകളിൽ വലിയ മാറ്റം കാണാം. വിശ്വാസത്തിലും സൽകർമ്മത്തിലുമുള്ള അവരുടെ വ്യത്യാസത്തിന് അനുസൃതമായിരിക്കും ആ സംഭവത്തോടുള്ള അവരുടെ സമീപനം.

ഈ രണ്ടു ഗുണങ്ങളുമുള്ള വ്യക്തി നന്മയും തിന്മയുമായ കാര്യങ്ങളോട് ഉപരyുക്ത രീതിയിൽ നന്ദിയോടും ക്ഷമയോടും കൂടിയായിരിക്കും സമീപിക്കുക. അത് അവന് സന്തോഷം നൽകുകയും ദുഃഖവും മാനസികാസ്വാസഥ്യവും ജീവിത നൈരാശ്യവും നീക്കിക്കളയുകയും തന്മൂലം ഈ ലോകത്ത് നല്ലൊരു ജീവിതം അവന് കരകതമാവുകയും ചെയ്യുന്നു.

എന്നാൽ വിശ്വാസിയല്ലാത്തവൻ തനിക്ക് ഇഷ്ടപ്പെട്ടകാര്യത്തെ ആർത്തിയോടും അത്യാഹ്ളാദത്തോടും കൂടി സമീപിക്കുന്നു. തൻമൂലം അവൻെറ സ്വഭാവങ്ങൾ ദുഷിക്കുന്നു. അവൻ മൃഗത്തെപ്പോലെ അത്യാഗ്രഹത്തോടെയും അതിമോഹത്തോടെയും അതിനെ സ്വീകരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അത് ലഭിച്ചാൽ അവൻെറ മനഃസ്സിന് സമാധാനമുണ്ടാകുന്നില്ല. മറിച്ച് ഒട്ടേറെ വഴികളിലൂടെ അത് സഞ്ചരിക്കുന്നു. തൻെറ ഇഷ്ടപ്പെട്ട നേട്ടങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടുന്നതിനെ കുറിച്ചും ആനേട്ടങ്ങളിലുണ്ടായേക്കാവുന്ന പ്രതിസൻധികളുടെ ആധിക്യത്തെകുറിച്ചും അവൻെറ മനസ്സ് ഭയപ്പെടുന്നു. പുറമെ ഇത്തരക്കാരുടെ മനസ്സുകൾ ഒരു അതിർത്തിയിൽ നിൽക്കാറില്ല. മറിച്ച് മറ്റു പല നേട്ടങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയും അത് ദാഹിക്കുന്നു. അത് കിട്ടുകയോ കിട്ടാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യാം. അത് കിട്ടിയാൽ നേട്ടങ്ങളുണ്ടാകുമ്പോഴുള്ള അസ്വസ്ഥകൾ അവനെ വീണ്ടും ബാധിക്കുന്നു.

അവൻ ഭയത്തോടും അസ്വസ്ഥതയോടും മടുപ്പോടും പരിഭ്രമത്തോടും കൂടിയാണ് പ്രയാസങ്ങളെ സമീപിക്കുക. അത് അവന് ജീവിതത്തിൽ പരാജയവും ചിന്താപരവും ഞരമ്പ് സംബൻധവുമായ രോഗങ്ങളും ഉണ്ടാക്കുന്നു. ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ അത്മുഖേന അവൻെറ മനസ്സിനെ ബാധിക്കുന്ന ഭയം വളരെ മോശമായ അവസ്ഥയിലേക്ക് അവനെ എത്തിച്ചേക്കും. അവൻെറ മാനസിക നിലതന്നെ വഷളായേക്കും. കാരണം അവൻ ദൈവീകമായ ഒരു പ്രതിഫലവും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നില്ല. അവനെ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതിനോ അതിനെ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനോ മതിയായ ക്ഷമയും അവൻെറ പക്കലില്ല.

ഇതൊക്കെ അനുഭവത്തിൽ ദൃശ്യമായ കാര്യങ്ങളാണ്. ഇതിന് ഉദാഹരണത്തിനായി സമൂഹത്തിൻെറ അവസ്ഥകളെ

പഠിക്കുന്നവർക്ക് വിശ്വാസത്തിൽ അധിഷ്ടിതമായി ജീവിക്കുന്നവൻേറയും അപ്രകാരമല്ലാത്തവൻെറയും ഇടയിൽ വലിയ വ്യത്യാസം കാണാനാവുന്നതാണ്. മതം അല്ലാഹു നൽകുന്ന വിഭവത്തിലും അവൻ കൊടുക്കുന്ന ഭിന്ന അനുഗ്രഹങ്ങളിലും സംതൃപ്തിയടയാൻ മനുഷ്യനെ അത്യധികം പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു.

അപ്പോൾ ഒരു വിശ്വാസി രോഗമോ ദാരിദ്ര്യമോ, അതുപോലെ മറ്റുവല്ലതും കൊണ്ടോ പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടാൽ വിശ്വാസവും, ഉള്ളതിൽ തൃപ്തിയടയുക എന്ന സ്വഭാവവുമുള്ളതിനാൽ അവനെ സന്തുഷ്ടനായി കാണാം. തനിക്ക് കഴിയാത്തവ കിട്ടാത്തതിൻെറ പേരിൽ അവൻെറ മനസ്സ് അസ്വസ്ഥമാകുന്നില്ല. തന്നേക്കാൾ ജീവിത സൗകര്യത്തിലും മറ്റും താഴെയുള്ളവരെ കുറിച്ച് അവൻ ചിന്തിക്കുന്നു. തന്നേക്കാൾ മേലെയുള്ളവരിലേക്ക് അവൻ ചിന്തിക്കുന്നില്ല. ഈ സംതൃപ്തി ലഭ്യമാകാത്തവനും എന്നാൽ ഭൗതികമായ എല്ലാ നേട്ടങ്ങളും കൈവരിച്ചവനുമായ വ്യക്തിയേക്കാൾ ചിലപ്പോൾ ജീവിതത്തിൽ ആശ്വാസവും ആനന്ദവും ആഹ്ളാദവും ഒരു വിശ്വാസിക്ക് കൂടുതൽ ലഭിക്കുന്നു. എന്നാൽ വിശ്വാസത്തിന് അനുസൃതമായ ജീവിതം നയിക്കാത്തവൻ ദാരിദ്ര്യം കൊണ്ടോ ഭൗതികമായ ഏതെങ്കിലും നേട്ടം നഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടോ പരീക്ഷണത്തിന് വിധേയമായാൽ അവൻ ദൗർഭാഗ്യത്തിൻേറയും നാശത്തിൻെറയും ആഴങ്ങളിൽപെട്ട് വിഷമിക്കുന്നത് കാണാം.

ഇതിൻെറ മറ്റൊരു മാതൃക ഇങ്ങനെയാണ്. ഭയത്തിൻെറ കാരണങ്ങൾ ഉണ്ടാവുകയും ഭീതി മനുഷ്യനെ ബാധിക്കുകയും ചെയ്താൽ ശരിയായ വിശ്വാസമുള്ളവൻ മനസ്സമാധാനത്തോടെ ഉറച്ചു നിൽക്കുകയും, നിയന്ത്രണം കൈവിടാതെ തനിക്ക് സാധ്യമായത്ര വാക്കും പ്രവൃത്തിയും ചിന്തയും ഉപയോഗിച്ചു കൊണ്ട് ആ വിഷമത്തെ നിയന്ത്രിച്ചു ലഘൂകരിച്ചു പിടിച്ചു നിൽക്കാൻ അവന് സാധിക്കുന്നതായും കാണാം. ഇത് മനുഷ്യന് ആശ്വാസവും ഹൃദയത്തിന് സ്ഥൈര്യവും നൽകുന്നു.

എന്നാൽ വിശ്വാസമില്ലാത്തവനെ ഇതിൻെറ വിപരീതാവസ്ഥയിലായി നമുക്ക് കാണാം. അവന്

ഭയാനകമായ വല്ലതും സംഭവിച്ചാൽ അവൻെറ മനസ്സ് പതറുകയും ഞരമ്പുകൾ തളരുകയും ചിന്തകൾ ഛിദ്രിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭീതി അവൻെറ ഉള്ളിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ബാഹ്യമായ പേടിയും വിവരണാതീതമായ ഒരുതരം ആന്തരിക അസ്വസ്ഥതയും അവനിൽ ഒരുമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത്തരം ആളുകൾക്ക് വളരെക്കാലത്തെ പരിശീലനത്തിലൂടെ ലഭ്യമാകുന്ന പ്രകൃതിപരമായ ചില അവലംബങ്ങൾ ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ അവൻ എല്ലാ കഴിവുകളും തകർന്ന് നാശത്തിന് വിധേയമാകും. കാരണം സഹനത്തിന് പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന വിശ്വാസം അവനില്ല. വ്യസനകരവും ഭീതി ജനകവുമായ പ്രതിസന്ധി ഘട്ടത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ചും.

അപ്പോൾ നല്ലവനും ദുഷ്ടനും വിശ്വാസിയും നിഷേധിയും മനുഷ്യ പ്രയത്നത്തിലൂടെ നേടിയെടുക്കുന്ന ധീരത കൈവരിക്കുന്നതിലും, ഭീതിയെ ലഘൂകരിക്കുകയും നിസ്സാരമാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സ്വഭാവ ഗുണത്തിലും പരസ്പരം പങ്കാളികളാവുന്നു. എങ്കിലും വിശ്വാസി തൻെറ വിശ്വാസത്തിൻെറ ശക്തി കൊണ്ടും ക്ഷമ അവലംബിച്ചും അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപിച്ചും അവൻെറ പ്രതിഫലം ആഗ്രഹിച്ചും കൊണ്ട് അവൻ വ്യതിരിക്തവും സവിശേഷവുമായ നേട്ടങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കുന്നു. അതിനാൽ അവൻെറ ധൈര്യം വർദ്ധിക്കുകയും ഭീതിയുടെ ശക്തി കുറയുകയും പ്രയാസങ്ങൾ അവന് നിസ്സാരമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: "നിങ്ങൾ വേദനിക്കുന്നുവെങ്കിൽ നിങ്ങൾ വേദനിക്കുന്നത് പോലെ നിശ്ചയം അവരും വേദനിക്കുന്നുണ്ട്. അവർ ആഗ്രഹിക്കാത്തത് നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് ആഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു" (സൂറ-നിസാഅ്:104) മാത്രമല്ല അവരുടെ ഭീതിയെ തകർക്കുന്ന രൂപത്തിലുള്ള അല്ലാഹുവിൻെറ സഹായവും പ്രത്യേക സഹായികളും അവർക്ക് ലഭിക്കുന്നതാണ്. അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: "നിങ്ങൾ ക്ഷമിക്കുക. നിശ്ചയം അല്ലാഹു ക്ഷമിക്കുന്നവരുടെ കൂടെയാണ്."(സൂറ-അൻഫാൽ:46)

□2. മനുഷ്യനെ ബാധിക്കുന്ന അസ്വസ്ഥതയും ദുഃഖവും വ്യഥയും ഇല്ലാതാക്കുന്ന കാരണങ്ങളിൽ രണ്ടാമത്തേത് വാക്കും

പ്രവർത്തിയും കൊണ്ടും എല്ലാ നന്മകൾ കൊണ്ടും സൃഷ്ടികൾക്ക് സേവനം ചെയ്യലാണ്. അവ മുഴുവനും നന്മയും സേവനവുമാണ്. അക്കാരണത്താൽ അല്ലാഹു നല്ലവൻെറയും ദുഷ്ടൻെറയും ദുഃഖങ്ങളും വ്യസനങ്ങളും തങ്ങളുടെ സേവനത്തിനനുസരിച്ച് തടയുന്നതാണ്. പക്ഷെ വിശ്വാസിക്കാണ് അതിൽ പൂർണ്ണ പങ്ക് ലഭിക്കുക. അവൻെറ സേവനങ്ങൾ നിഷ്കളങ്കവും പ്രതിഫലം ആഗ്രഹിച്ചു കൊണ്ടുമായിരിക്കും. ഈ സവിശേഷതയുള്ളതിനാൽ മറ്റുള്ളവർക്ക് നല്ലത് കൊടുക്കാൻ അല്ലാഹു അവന് എളുപ്പമാക്കുകയും അവൻെറ നിഷ്കളങ്കതയും പ്രതിഫലേച്ഛയും കാരണമായി ബുദ്ധിമുട്ടുകളെ അവനിൽ നിന്ന് തടയുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: "അവരുടെ സ്വകാര്യ സംഭാഷണത്തിൽ അധികത്തിലും നൻമയില്ല. ദാനം ചെയ്യാനോ സദാചാരം കൊണ്ടോ ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ രഞ്ജിപ്പുണ്ടാക്കാനോ കൽപിച്ചവനൊഴികെ. അല്ലാഹുവിൻെറ പ്രീതി കാംക്ഷിച്ച് ആരത് ചെയ്താലും അവന് മഹത്തായ പ്രതിഫലം നാം നൽകുന്നതാണ്." (സൂറ-നിസാഅ്:114).

ഇക്കാര്യങ്ങൾ ആരിൽ നിന്നുണ്ടായാലും അത് നല്ല കാര്യമാണെന്ന് അല്ലാഹു ഇവിടെ പറഞ്ഞു. നല്ലത് നല്ലതിനെ കൊണ്ട് വരികയും തിൻമയെ തടുക്കുകയും ചെയ്യും. പ്രതിഫലം കാംക്ഷിക്കുന്ന വിശ്വാസിക്ക് മഹത്തായ കൂലി അവൻ നൽകുന്നതുമാണ്. ദുഃഖവും വ്യസനവും പ്രയാസങ്ങളുമൊക്കെ നീങ്ങുകയെന്നതും പ്രസ്തുത മഹത്തായ കൂലിയിൽ പെട്ടതാണ്.

☐3. നാഡികൾ ദുർബ്ബലമായതിനാലും മനോവിഷമം ഉണ്ടാക്കുന്ന ചില പ്രയാസകരമായ പ്രശ്നങ്ങളിൽ മനസ്സ് മുഴുകുകയും ചെയ്തതിനാലുണ്ടാവുന്ന അസ്വസ്ഥതക്കുമുള്ള പരിഹാരം ഏതെങ്കിലും തൊഴിലിൽ മുഴുകുകയോ ഉപകാരപ്രദമായ വല്ല വിജ്ഞാനവും പഠിക്കുകയോ ചെയ്യുകയാണ്. ഇങ്ങനെ ചെയ്യുമ്പോൾ അസ്വസ്ഥമാക്കിയ കാര്യത്തെ മനസ്സ് ശ്രദ്ധിക്കാതെയാവും. ചിലപ്പോൾ അതിനെ വിസ്മരിക്കുകയും ചെയ്തേക്കാം. അപ്പോൾ അവൻെറ മനസ്സ് സന്തോഷിക്കുന്നു. ഉൻമേഷം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ പറഞ്ഞ അവസ്ഥ മുസ്ലിമിനും അമുസ്ലിമിനും

പങ്കാളിത്തമുള്ളവയാണ്. പക്ഷെ വിശ്വാസിക്ക് ചില സവിശേഷതകളുണ്ട്. അവൻ ആത്മാർത്ഥതയുള്ളവനും തൻെറ കർമ്മത്തിലും പഠനത്തിലുമൊക്കെ വ്യാപൃതനാവുന്നതിൽ പ്രതിഫലം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നവനുമാണ്. അവൻ ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തി ഏതാണെങ്കിലും അത് നൻമയായിത്തീരുന്നു. അതൊരു ഇബാദത്താണെങ്കിൽ ആരാധന തന്നെയായി. അല്ലെങ്കിൽ ഭൗതികമായ വല്ല ജോലിയോ ദുൻയവിയായ വല്ല പതിവ് ചര്യയോ ആണെങ്കിൽ അതോടൊപ്പം നല്ല ഉദ്ദേശ്യം അവനുണ്ടാകുന്നു. ഇതൊക്കെ അല്ലാഹുവിന് സുകൃതം ചെയ്യാൻ സഹായകമാണെന്ന് അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. അതിനാൽ വ്യസനങ്ങളും ദുഃഖങ്ങളും അസ്വസ്ഥതയും പ്രതിരോധിക്കുന്നതിൽ അതിന് രചനാത്മകമായ സ്വാധീനമുണ്ടാകുന്നു. അസ്വസ്ഥതയും ശാന്തതയെ കെടുത്തുന്ന കാര്യങ്ങളും വിട്ടുമാറാത്ത എത്രയോ ആളുകളുണ്ട്. അതവന് ഒരു വിപത്തായി മാറുകയും തൻമൂലം വിവിധ രോഗങ്ങൾ ബാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനുള്ള ഫലപ്രദമായ ചികിത്സ മനസ്സിൻെറ സ്വാസ്ഥ്യം കെടുത്തുന്ന അക്കാര്യം വിസ്മരിക്കുകയും മറ്റെന്തെങ്കിലും പ്രാധാന്യമുള്ള ജോലിയിൽ ഏർപ്പെടുകയുമാണ്. അതിനായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ജോലി മനസ്സിന് ഇണങ്ങുന്നതും താൽപര്യമുള്ളതുമാകൽ അത്യാവശ്യമാണ്. എങ്കിലേ കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായിത്തീരുകയുള്ളു.

□4 ദുഃഖത്തെ തടയാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ നാലാമത്തേത് വർത്തമാന കാലത്തെ ഓർമകളിൽ ചിന്തയെ പൂർണ്ണമായും കേന്ദ്രീകരിക്കുകയാണ്. ഭൂതകാലത്തെ കുറിച്ചുള്ള ദുഃഖത്തിൽ നിന്നും ഭാവി കാലത്തെ കുറിച്ചുള്ള ആശങ്കയിൽ നിന്നും മനസ്സിനെ മോചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക. അത് കൊണ്ടാണ് നബി (സ) 'ഹമ്മി'ൽ നിന്നും 'ഹുസ്നി'ൽ നിന്നും അല്ലാഹുവിനോട് അഭയം ചോദിച്ചത്. (ബുഖാരി, മുസ്‌ലിം) ഒരാൾക്ക് തടുക്കാനോ പരിഹരിക്കാനോ കഴിയാത്ത കഴിഞ്ഞകാല സംഭവങ്ങളുടെ പേരിൽ വേദനിക്കുന്നതിനാണ് ഹുസ്നെന്ന് പറയുന്നത്. ഹമ്മ് എന്നാൽ ഭാവിയെ കുറിച്ചുള്ള ആശങ്ക കാരണമായി ഉണ്ടാവുന്ന മനോവിഷമമാണ്. അപ്രകാരം അവൻ ചെയ്യുമ്പോൾ അവൻ ഇന്നിൻെറ

പുത്രനാകുന്നു. തൻെറ വർത്തമാനകാലത്തെ നന്നാക്കുന്നതിന് വേണ്ടി തൻെറ അദ്ധ്വാനവും ശ്രമവും അവൻ വിനിയോഗിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ അവൻ മനസ്സിനെ കേന്ദ്രീകരിച്ചാൽ അവൻെറ പ്രവൃത്തികൾ സമ്പൂർണ്ണത പ്രാപിക്കുന്നു. എല്ലാ മനോവിഷമങ്ങളിൽ നിന്നും അവന്ന് സമാധാനം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും. നബി (സ) വല്ല പ്രാർത്ഥനയും നടത്തുകയോ അതിനായി സമൂഹത്തോട് നിർദ്ദേശിക്കുകയോ ചെയ്താൽ അല്ലാഹുവിനോട് സഹായം തേടുകയും അവൻെറ ഔദാര്യം പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതോട് കൂടെ പ്രാർത്ഥിച്ച കാര്യം നേടുന്നതിനായി അദ്ധ്വാനിക്കാനും പരിശ്രമിക്കാനും ശക്തമായി പ്രേരിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. അവൻ വല്ലതും നീങ്ങി കിട്ടാനാണ് പ്രാർത്ഥിച്ചതെങ്കിൽ അതിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കാനും അവിടന്ന് നിർദ്ദേശിച്ചു. കാരണം പ്രാർത്ഥന കർമ്മത്തിനനുസൃതമാണ്. അപ്പോൾ ഒരു വിശ്വാസി തനിക്ക് ഈ ലോകത്തും പരലോകത്തും ഉപകരിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ പരിശ്രമിക്കുകയും തൻെറ ഉദ്ദേശ്യം വിജയിക്കാനായി പടച്ചവനോട് ചോദിക്കുകയും അതിന് സഹായമർത്ഥിക്കുകയുമാണ് ചെയ്യേണ്ടത്. നബി (സ) പറഞ്ഞു:

احرص على ماينفعك واستعن بالله ولاتعجز واذا اصابك شيئ فلا تقل لو أني فعلت كذ وكذا ولكن قل قدر الله وماشاء فعل فان لو تفتح عمل الشيطان [مسلم]. "നിനക്ക് ഉപകരിക്കുന്നവ നീ ആഗ്രഹിക്കുക. അല്ലാഹുവിനോട് സഹായം തേടുകയും ചെയ്യുക. നീ ദുർബ്ബലനാകരുത്. നിനക്ക് വല്ല വിപത്തും സംഭവിച്ചാൽ 'ഞാൻ അങ്ങിനെയാണ് ചെയ്തതെങ്കിൽ ഇന്നാലിന്ന നേട്ടങ്ങളൊക്കെ ഉണ്ടാകുമായുരുന്നേനെ' എന്ന് പറയരുത്. മറിച്ചു അല്ലാഹു കണക്കാക്കിയതും ഉദ്ദേശിച്ചതും ചെയ്തു എന്ന് നീ പറയുക. കാരണം 'എങ്കിലുകൾ' പിശാചിൻെറ പ്രവർത്തിയെ തുറക്കുന്നതാണ്". (മുസ്ലിം). ഏതവസരിത്തിലും ഫലപ്രദമായ കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കണമെന്നും അല്ലാഹുവിനോട് സഹായം തേടണമെന്നും അപകടകാരിയായ അലസത എന്ന ദുർബ്ബലതക്ക് കീഴടങ്ങരുതെന്നും നബി (സ) ഇവിടെ കൽപിച്ചു. കഴിഞ്ഞ കാലത്ത് നടന്ന കാര്യങ്ങൾക്ക് കീഴ്പെടാനും അതിൽ അല്ലാഹുവിൻെറ വിധിയെ

ദർശിക്കാനുമുള്ള കല്പന ഇന്നിൻെറ പ്രവർത്തിയോടൊപ്പം നബി (സ) കൂട്ടിച്ചേർത്തു.

കാര്യങ്ങൾ രണ്ടു തരമാണ്. ചിലത് മനുഷ്യൻെറ ശ്രമത്തിലൂടെ നേടിയെടുക്കാവുന്നതാണ്. മുഴുവനുമല്ലെങ്കിൽ അതിൽ സാധ്യമായത്ര നേടിയെടുക്കാൻ ശ്രമിക്കാവുന്നതായിരിക്കും. അത് പോലെ തടയാനോ ലഘൂകരിക്കാനോ മനുഷ്യന് ശ്രമിക്കാൻ സാധിക്കുന്നവയുണ്ടാവും. ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ തൻെറ അദ്ധ്വാനം വിനിയോഗിക്കുകയും ദൈവത്തോട് സഹായം തേടുകയും വേണം. മറ്റൊന്ന് മനുഷ്യന് സാധിക്കാത്തവയാണ്. അവിടെ മനുഷ്യൻ സമാധാനിക്കുകയും തൃപ്തിപ്പെടുകയും കീഴൊതുങ്ങുകയും ചെയ്യണം. ഇത് മനസ്സിലാക്കുകയും ഉൾകൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്നവന് സന്തോഷമുണ്ടാവുകയും ദുഃഖവും വേദനയും നീങ്ങി പോവുകയും ചെയ്യുമെന്നത് സംശയമില്ലാത്ത കാര്യമാണ്.

□5 ദൈവസ്മരണ വർദ്ധിപ്പിക്കൽ ഹൃദയ വിശാലതക്കും, മനസ്സമാധാനത്തിനുമുള്ള ഉപാധികളിൽ പ്രാധാന്യമുള്ളതാണ്. ഇതിന് മനസ്സിന് സമാധാനം നൽകുന്നതിലും മനസ്സിൻെറ വിഷമങ്ങളെ നീക്കുന്നതിലും ആശ്ചര്യകരമായ സ്വാധീനമാണുള്ളത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: "അറിയുക, അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ട് മനസ്സുകൾ സമാധാനിക്കുന്നു."(സൂറ-അൽറഅ്ദ്) ദൈവസ്മരണയുടെ പ്രത്യേകത കൊണ്ടും അവൻ അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് പ്രതിഫലം ആഗ്രഹിക്കുന്നത് കൊണ്ടും ലക്ഷ്യം നേടികൊടുക്കുന്നതിൽ അതിൻെറ പങ്ക് വളരെ വലുതാണ്.

□6 അല്ലാഹു നൽകിയിട്ടുള്ള ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ അനുഗ്രഹങ്ങൾ പറയുന്നതും ഇപ്രകാരം തന്നെ. കാരണം അത് അറിയുകയും അതിനെ കുറിച്ച് സംസാരിക്കുകയും ചെയ്താൽ അല്ലാഹു അത് മുഖേന അവൻെറ വേദനകളെ തടയുന്നതാണ്. ഉന്നതമായ രൂപത്തിൽ നന്ദി പ്രകടിപ്പിക്കാനും അത് പ്രേരിപ്പിക്കും. അവൻ ദാരിദ്ര്യത്തിൻെറയോ രോഗത്തിൻെറയോ ഇതര പരീക്ഷണങ്ങളുടെയോ ഘട്ടത്തിലായാലും ശരി. തനിക്ക് അല്ലാഹു നൽകിയിട്ടുള്ള അതിരറ്റ അനുഗ്രഹങ്ങളും തന്നെ ബാധിച്ച പ്രയാസവും

അവൻ തുലനം ചെയ്താൽ ആ പ്രയാസങ്ങൾ അവനു ലഭിച്ച നൻമയുടെ ഒരു ശതമാനം പോലുമുണ്ടാവില്ല.

മാത്രമല്ല, പ്രയാസങ്ങളും വിപത്തുകളും കൊണ്ട് ഒരാൾ പരീക്ഷിക്കപ്പെടുകയും അതിൽ ക്ഷമ, തൃപ്തിപ്പെടുക, കീഴ്പ്പെടുക എന്നീ ദൗത്യങ്ങൾ അവൻ നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്താൽ ആ ദുരിതങ്ങളുടെ ശക്തി കുറയുകയും അതിനുള്ള ചെലവ് ലഘുവാകുകയും ചെയ്യും. അപ്പോൾ അവൻെറ പ്രതിഫലേച്ഛയും ക്ഷമ അവലംബിച്ചുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന് പാകപ്പെടലും കയ്പുറ്റ കാര്യങ്ങളെ മധുരമുള്ളതാക്കുന്നതാണ്. അതിന് ലഭ്യമാകുന്ന പ്രതിഫലത്തിൻെറ മാധുര്യം ക്ഷമിക്കുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന കയ്പേറിയ അനുഭവങ്ങളെ മറപ്പിച്ചു കളയുകയും ചെയ്യും.

7 ഈ വിഷയത്തിൽ ഫലപ്രദമായ മറ്റൊരു മാർഗ്ഗം നബി (സ) നിർദ്ദേശിക്കുന്നു:

أنظروا إلى من هو أسفل منكم ولا تنظروا إلى مـن هو فوقكم فانـه اجدر أن لا تزدروا نعمة الله عليكم (بخاري و مسلم)

"നിങ്ങൾ നിങ്ങളേക്കാൾ താഴെയുള്ളവരെ നോക്കുക. നിങ്ങളേക്കാൾ മേലെയുള്ളവരിലേക്ക് നോക്കരുത്. അത് അല്ലാഹു ചെയ്ത് തന്നിട്ടുള്ള അനുഗ്രഹങ്ങളെ പുഛമായി കാണാതിരിക്കാൻ അർഹമാണ്."(ബുഖാരി, മുസ്ലിം) ഒരാൾ തൻെറ നേത്രങ്ങൾക്ക് മുമ്പിൽ ഇത് സ്ഥാപിച്ചാൽ സൃഷ്ടികളിൽ എത്രയോ ആളുകളേക്കാൾ ആരോഗ്യ സംബൻധമായും വിഭവപരമായും -തൻെറ അവസ്ഥ ഏതായാലും ശരി- താൻ വളരെ ഉന്നതിയിലാണെന്ന് അവന് കാണാൻ കഴിയും. അപ്പോൾ അവൻെറ അസ്വസ്ഥതയും ദുഃഖവും നീങ്ങിപ്പോകുന്നതാണ്. അപ്പോൾ തന്നെക്കാൾ താഴെയുള്ള പലരേക്കാളും ഉന്നതമായ ദൈവികാനുഗ്രഹങ്ങളിൽ അവന് സന്തോഷം അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

അല്ലാഹു നൽകിയ ഭൗതികവും മതപരവും ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ അനുഗ്രഹങ്ങളെ കുറിച്ചുള്ള അവൻെറ ചിന്ത നീളുന്തോറും അല്ലാഹു അവന് ഒട്ടനവധി അനുഗ്രഹങ്ങൾ ചെയ്തതായും എണ്ണമറ്റ പ്രയാസങ്ങൾ തടഞ്ഞതായും അവന്

കാണാം. ഇത് ദുഃഖത്തെ അകറ്റുകയും സന്തോഷത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുമെന്നത് നിസ്സംശയമാണ്.

□8 ദുഃഖത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നകാര്യങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുകയും സന്തോഷം നൽകുന്ന കാര്യങ്ങൾ നേടുകയും ചെയ്യുന്നത് സന്തോഷവും സ്വസ്ഥതയുമുണ്ടാക്കാനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗമാണ്. അതിന് കഴിഞ്ഞ കാലത്തുണ്ടായ ദുഃഖകരമായ സംഭവങ്ങൾ മറക്കുകയും അതിനെ കുറിച്ച് ചിന്തിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് വ്യഥാ പണിയാണെന്നും, അത് വിഡ്ഢിത്തമാണെന്നും അവൻ മനസ്സിലാക്കുകയും വേണം. അപ്പോൾ അവൻെറ മനസ്സ് ആ ചിന്തയോട് സമരം ചെയ്യും. മാത്രമല്ല ഭാവി ജീവിതത്തിൽ ഭീതി, ദാരിദ്ര്യം തുടങ്ങിയ പ്രയാസങ്ങളെ അവൻ ഭാവനയിൽ കാണുകയും അതിൻെറ പേരിൽ അസ്വസ്ഥമാവുകയും ചെയ്യുന്നതിനേയും അവൻെറ മനസ്സ് എതിർക്കുകയും ചെയ്യും. ഭാവിയിലുണ്ടാകുന്ന നൻമയും തിൻമയും വേദനകളും പ്രതീക്ഷകളുമൊക്കെ അജ്ഞാതമാണെന്നും അതൊക്കെ അല്ലാഹുവിൻെറ കയ്യിലാണെന്നും അവൻ മനസ്സിലാക്കുന്നു. നൻമകൾ നേടാനും ഉപദ്രവങ്ങൾ തടയാനും വേണ്ടി പരിശ്രമമല്ലാതെ സൃഷ്ടികളുടെ കയ്യിൽ മറ്റൊന്നുമില്ലെന്നും അവൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഭാവിയെ കുറിച്ചുള്ള അസ്വസ്ഥതയിൽ നിന്ന് മനസ്സിനെ തിരിച്ചു അത് നന്നാക്കുന്നതിൽ അല്ലാഹുവിൻെറ പേരിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ അവൻെറ മനസ്സ് സമാധാനിക്കുകയും അവൻെറ അവസ്ഥകൾ നന്നാവുകയും ചെയ്യും.

□9 ഭാവി കാര്യങ്ങൾ നന്നായിത്തീരാൻ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട മറ്റൊരു ഫലപ്രദമായ മാർഗ്ഗം പ്രാർത്ഥിക്കലാണ്. നബി (സ) ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്നു.

اللهم أصلح لي ديني الذي هو عصمة أمري وأصلح لي دنياي التي فيها معاشي وأصلح في آخرتي التي إليها معادي واجعل الحياة زيادة لي في كل خير والموت راحة لي من كل شر (مسلم)

"അല്ലാഹുവേ, എൻെറ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ഏകാവലംബമായ എൻെറ ദീനിനെ എനിക്ക് നീ നന്നാക്കി തരേണമേ, എൻെറ ജീവിതം കഴിയാനുള്ള ദുനിയാവിനെ നീ ശരിയാക്കി തരേണമേ! ഞാൻ മടങ്ങിച്ചെല്ലുന്ന പരലോകത്തെ നീ നന്നാക്കി

തീർക്കേണമേ. എന്റെ ജീവിതത്തെ എല്ലാ നല്ല കാര്യങ്ങളിലുമുള്ള വർദ്ധനവായും എന്റെ മരണത്തെ എല്ലാ ചീത്ത കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള ആശ്വാസമായും നീ ആക്കേണമേ! (മുസ്‌ലിം)

اللهم رحمتك أرجوا فلا تكلني إلى نفسي طرفة عين وأصلح لي شأني كله لا إله إلا أنت. (أبو دود)

അല്ലാഹുവേ നിന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ ഞാൻ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. നീ എന്നെ കണ്ണിമവെട്ടുന്ന സമയം പോലും എന്നിലേക്ക് ഏൽപ്പിക്കരുതേ. എന്റെ എല്ലാ കാര്യങ്ങളും നന്നാക്കിത്തീർക്കേണമേ. നീ അല്ലാതെ മറ്റൊരാരാധ്യനുമില്ല." (അബൂദാവൂദ്)

മനുഷ്യന്റെ ഭൗതികവും മതപരവുമായ ഭാവിയിലെ നൻമകൾ ഉൾകൊള്ളുന്ന ഈ പ്രാർത്ഥന ഹൃദയ സാന്നിദ്ധ്യത്തോടും സദുദ്ദേശ്യത്തോടും കൂടി ഒരാൾ പ്രാർത്ഥിക്കു〜〜ും അതിന് ആവശ്യമായ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്താൽ അല്ലാഹു അവൻ പ്രാർത്ഥിച്ചതും പ്രവർത്തിച്ചതും യാഥാർത്ഥ്യമാക്കുകയും അവന് വിഷമങ്ങൾക്ക് പകരം സന്തോഷം നൽകുകയും ചെയ്യും.

□11 അസ്വസ്ഥത നീങ്ങാനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗം, ഒരാൾക്ക് വിപത്തുകൾ ബാധിച്ചാൽ അത് ലഘൂകരിക്കാൻ ശ്രമിക്കലാണ്. ആ വിപത്തുകളുടെ കാര്യം എത്തിയേക്കാൻ സാധ്യമായ ഏറ്റവും മോശമായ അവസ്ഥയെ കണക്കാക്കുകയും അതിൽ അവന്റെ മനസ്സിനെ ഉറപ്പിച്ച് നിർത്തുകയും ചെയ്യുക. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ സാധ്യമാകുന്നത്ര ലഘൂകരിക്കാൻ അവൻ ശ്രമിക്കുക. ഇങ്ങനെ ചെയ്യുമ്പോൾ വേദനകൾ നീങ്ങുന്നതാണ്. അതിന് പകരം തനിക്ക് കഴിയുന്നത്ര ഉപകാരങ്ങൾ നേടാനും പ്രയാസങ്ങൾ തരണം ചെയ്യാനുമുള്ള ശ്രമങ്ങളുണ്ടാവുകയും ചെയ്യും.

ഭയം, രോഗം, ദാരിദ്ര്യം, ഇഷ്ടപ്പെട്ടവയുടെ ഇല്ലായ്മ എന്നിവയൊക്കെ ഒരാൾക്കുണ്ടായാൽ ശാന്തമായും മനസ്സിനെ അതിൽ ഉറപ്പിച്ച് നിർത്തിയും കൊണ്ട് അവൻ സമീപിക്കണം. മാത്രമല്ല ഇതിനേക്കാൾ കാഠിന്യമുള്ളതിലും പിടിച്ചു നിൽക്കാൻ മനസ്സിനെ തയ്യാറാക്കണം. പ്രയാസങ്ങൾ തരണം

ചെയ്യുന്നതിൽ മനസ്സിനെ സൈ്ഥര്യപൂർവ്വം നിർത്തുന്നത് അതിനെ നിസ്സാരമാക്കാനും അതിൻെറ കാഠിന്യത്തെ കുറക്കാനും ഉപകരിക്കും. തൻെറ കഴിവനുസരിച്ച് അതിനെ പ്രതിരോധിക്കാൻ അവൻ സന്നദ്ധനാകുന്നുവെങ്കിൽ പ്രത്യേകിച്ചും. അപ്പോൾ അവനിൽ തൻേറടമുള്ള മനസ്സും വിപത്തുകളിൽ നിന്ന് മോചനത്തിനുള്ള ശ്രമവും ഒരുമിക്കുന്നു. മാനസികമായി പുതിയ ശക്തി സംഭരിച്ചു അവൻ ആ വിപത്തുകളോട് സമരം ചെയ്യുന്നു. കൂടെ ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവയുടെ ഫലമായി മനസ്സിന് ആശ്വാസവും സന്തോഷവും ഉണ്ടായിത്തീരുന്നു. പുറമെ അവന് ഇരുലോകത്തും പ്രതിഫലം പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യാം. ഈ ഗുണം അനുഭവിച്ചവർ ഒട്ടനേകമുണ്ട്.

□12 മാനസിക രോഗങ്ങൾക്കുള്ള ചികിത്സയിൽ പ്രാമുഖ്യ മുള്ളതാണ് മനഃശക്തി. അഥവാ ദുഷിച്ച ചിന്തകൾ കൊണ്ടുവരുന്ന ഊഹങ്ങൾക്കും ഭാവനകൾക്കും വിധേയമായി മനസ്സ് അസ്വസ്ഥമാവാതിരിക്കുക എന്നത്, രോഗമോ അത് പോലെയുള്ളതിനെകുറിച്ചോ ഉള്ള ഭയം, കോപമുണ്ടായേക്കുമോ എന്ന ആശങ്ക, വേദനിക്കുന്നതോ വെറുക്കപ്പെടുന്നതോ ഉണ്ടാവുമെന്നോ, ഇഷ്ടപ്പെട്ടവ നഷ്ടപ്പെട്ടേക്കുമെന്നോ തുടങ്ങിയ ഭാവനകൾക്ക് ഒരാൾ കീഴ്പ്പെടുകയും അവ അവൻെറ മനസ്സിനെ സ്വാധീനിക്കുകയും ചെയ്താൽ അവൻ ശാരീരികവും മാനസികവുമായ വിഷമത്തിലും വ്യസനത്തിലും അകപ്പെടും. ചിലപ്പോൾ നാഡി സംബന്ധമായ തകർച്ചയും അവനെ ബാധിക്കും. ഇത്തരം പ്രയാസങ്ങൾ ജനങ്ങൾ കണ്ട് കൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണല്ലോ.

□13 മനസ്സ് അല്ലാഹുവിനെ അവലംബിച്ചു അവനിൽ തവക്കുൽ ചെയ്യുകയും ഊഹങ്ങൾക്കും തെറ്റായ ഭാവനകൾക്കും അവൻ കീഴ്പെടാതിരിക്കുകയും വിശ്വാസപൂർവ്വം അല്ലാഹുവിൻെറ അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ പ്രതീക്ഷയർപ്പിക്കുകയും ചെയ്താൽ അവൻെറ ദുഃഖങ്ങളും വിഷമങ്ങളും നീങ്ങുന്നതാണ്. മാനസികവും ശാരീരികവുമായ രോഗങ്ങൾ ഇല്ലാതാവുകയും മാനസിക ശക്തിയും വിശാലതയും വിവരണാതീതമായ സന്തോഷം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും.

എന്നാൽ ഊഹങ്ങൾക്കും ഭാവനകൾക്കും കീഴ്പ്പെട്ട് ആശുപത്രിയിൽ എത്ര രോഗികളെയാണ് നാം കാണുന്നത്. അവരിൽ ശക്തൻമാരെയും കാണാം. എത്രയോ ആളുകളെ അത് ഭ്രാന്തിലേക്ക് എത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. മനസ്സിൻെറ അസ്വസ്ഥതയെ തരണം ചെയ്യാനും അതിനെ ശക്തിപ്പെടുത്താനും വേണ്ട കാര്യങ്ങൾ നേടാൻ കഴിഞ്ഞ വനാണ് അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിച്ച ആരോഗ്യവാൻ. അല്ലാഹു പറയുന്നു: "ആർ അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിച്ചുവോ അല്ലാഹു അവന് മതിയാകുന്നതാണ്" (അൽത്വലാഖ്-3) അവൻെറ ഭൗതികവും ആത്മീയവുമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങളെയും അല്ലാഹു പരിഹരിക്കുന്നതാണ്.

ചുരുക്കത്തിൽ അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിച്ചവൻ ശക്തമായ മനസ്സിൻെറ ഉടമയായിരിക്കും. ഊഹങ്ങൾ അതിനെ സ്വാധീനിക്കില്ല. വിപത്തുകൾക്ക് മുമ്പിൽ അത് പതറുകയില്ല. കാരണം അതൊക്കെ മനസ്സിൻെറ ദുർബ്ബലതയാണെന്നും അകാരണമായ ഭീതിയാണെന്നും അവൻ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മാത്രമല്ല അല്ലാഹുവിൽ തവക്കുലാക്കുന്നവരെ പൂർണ്ണമായും അവൻ സംരക്ഷിക്കുമെന്ന് ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുകയും അല്ലാഹുവിൻെറ വാഗ്ദാനത്തിൽ സമാധാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുമുണ്ട്. അതിനാൽ അസ്വസ്ഥത നീങ്ങുകയും പ്രയാസമുള്ളത് എളുപ്പമുള്ളതാവുകയും ദുഃഖം സന്തോഷമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. മനഃശക്തിയും തവക്കലിലൂടെയുള്ള സ്ഥൈര്യവും ആരോഗ്യവും പ്രദാനം ചെയ്യാൻ അല്ലാഹുവിനോട് നാം പ്രാർത്ഥിക്കുക. നന്മ നൽകാനും തിന്മയും ഉപദ്രവും തടുക്കാനും മതിയായവനത്രെ അല്ലാഹു.

قال النبي ﷺ ((لا يفرك مؤمن مؤمنة إن كره منها خلقا رضي منها خلقا آخر)) مسلم.

നബി (സ) പറഞ്ഞു: ഒരു വിശ്വാസി വിശ്വാസിനിയോട് കോപിക്കരുത്. അവളിൽ നിന്ന് ഒരു സ്വഭാവം അവൻ വെറുത്താൽ മറ്റൊരു സ്വഭാവം അവൻ തൃപ്തിപ്പെട്ടേക്കാനിടയുണ്ട്. (മുസ്‌ലിം)

ഇതിൽ രണ്ട് ഗുണപാഠങ്ങളുണ്ട്. ഒന്ന് ഭാര്യ ബൻധുക്കൾ, കൂട്ടുകാർ, തൊഴിലാളികൾ തുടങ്ങിയ പരസ്പരം ബൻധമുള്ള വ്യക്തികളോടുള്ള സമീപനത്തെ കുറിച്ചുള്ള നിർദ്ദേശമാണ്. ന്യൂനതയോ, കുറവോ, വെറുക്കുന്ന കാര്യങ്ങളോ ഉണ്ടാവൽ അനിവാര്യമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാനും ഉപദേശിക്കുന്നു. ഇത് ഉൾകൊണ്ടാൽ ഇതിൻെറയും തൻെറ ബാധ്യതയുടെയും ഇടയിൽ തുലനം ചെയ്യണമെന്നും നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടു. ബൻധം ശക്തിപ്പെടുത്തി സ്നേഹം നിലനിർത്തുകയാണല്ലോ ഭർത്താവിൻെറ ബാധ്യത. അതിന് വേണ്ടി പൊതുവേയും പ്രത്യേകമായുള്ള നൻമകളെ കുറിച്ച് ഓർക്കുകയും വേണം. ഇപ്രകാരം പോരായ്മകൾ അവഗണിക്കുകയും നൻമകളെ നോക്കി കാണുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ബൻധം തുടരുകയും ആശ്വാസം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും.

രണ്ടാമത്തെ ഗുണം, അസ്വസ്ഥതയും അശാന്തിയും നീങ്ങുകയും നല്ല അവസ്ഥ അവശേഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്നതാണ്. പുറമെ അനിവാര്യവും അഭിലഷണീയവുമായ ബാധ്യതകൾ നിർവ്വഹിക്കാനും അങ്ങിനെ രണ്ടു പേർക്കും ആശ്വാസത്തോടെ കഴിയുവാനുംസാധിക്കുന്നു. നബി (സ) യുടെ ഈ നിർദ്ദേശം അവഗണിച്ചു കൊണ്ട് നൻമകളിൽ അൻധനായി ദോഷൈക ദൃക്കായാൽ അവന് അസ്വസ്ഥത അനിവാര്യമാണ്. അവൻെറയും അവൻ ബൻധപ്പെട്ടവരെയും ഇടയിലെ സ്നേഹത്തിന് മങ്ങലേൽക്കുകയും പരസ്പരം പാലിച്ചുപോരുന്ന കടമകൾ ഇല്ലാതായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യും.

ഉന്നതമായ മനസ്സുള്ള അധിക ജനങ്ങളും വിപത്തുകളും പ്രധിസൻധികളുമുണ്ടാകുമ്പോൾ ക്ഷമിക്കാനും സമാധാനം കണ്ടെത്താനും സ്വന്തം മനസ്സിനെ തയ്യാറാക്കുന്നു. എന്നാൽ നി സ്സാരമായ ചെറിയ പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടാകുമ്പോൾ അവർ അസ്വസ്ഥത പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. തെളിഞ്ഞ ബൻധങ്ങൾ കലങ്ങുന്നു. അതിനുള്ള കാരണം വലിയ കാര്യങ്ങളിൽ അവർ മനസ്സിനെ സമാധാനിപ്പിച്ചു എന്നാൽ ചെറുത് അവർ ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. തൻമൂലം അവരുടെ ശാന്തതക്ക്

അത് വിഘാതമായി. അതിനാൽ തന്റേടമുള്ള വ്യക്തി ചെറുതും വലുതുമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും മനഃസ്ഥൈര്യത്തോടെ സമാധാനം കണ്ടെത്തുകയും അതിനായി അല്ലാഹുവോട് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും വേണം. എങ്കിൽ വലിയ പ്രശ്നങ്ങൾ പോലെ ചെറിയ പ്രശ്നങ്ങളും അവന് എളുപ്പമാവുകയും മനസ്സമാധാനത്തോടെ ആശ്വാസ പൂർവ്വം അവന് കഴിയാനും സാധിക്കും.

□14 ശരിയായ ജീവിതമെന്നാൽ സൗഭാഗ്യവും ശാന്തതയുമാണെന്നും അത് വളരെ കുറച്ചു മാത്രമാണുള്ളതെന്നും ബുദ്ധിയുള്ളവൻ മനസ്സിലാക്കുന്നു. പ്രശ്നങ്ങളുടെ കൂടെ സഞ്ചരിച്ചു ദുഃഖത്തിലൂടെ ആ അൽപമായ ജീവിതം നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നത് ബുദ്ധിമാന് യോജിച്ചതല്ല. കാരണം ഇത് ശരിയായ ജീവിതത്തിന് എതിരാണ്. അതിനാൽ തന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ വലിയൊരു ഭാഗം ദുഃഖങ്ങൾക്കും അസ്വസ്ഥതകൾക്കും കവർച്ച ചെയ്യാനായി ബുദ്ധി വിട്ടുകൊടുക്കില്ല. ഇക്കാര്യത്തിൽ നല്ലവനും ചീത്തയാളും വ്യത്യാസമില്ല. എന്നാൽ വിശ്വാസിക്ക് ഇതിന്റെ പൂർണ്ണവും വർത്തമാനത്തിലും ഭാവിയിലും ഉപകരിക്കുന്നതുമായ രൂപത്തിൽ അത് നേടിയെടുക്കാൻ സാധിക്കുന്നു.

□15 മാത്രമല്ല അവന് വല്ല പ്രയാസവും ബാധിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ അതിനെക്കുറിച്ച് ഭയപ്പെടുകയോ ചെയ്താൽ അവൻ തനിക്ക് ലഭിച്ച മതപരവും ഭൗതികവുമായ അനുഗ്രഹങ്ങളേയും ആ വിപത്തിനേയും തുലനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്. അപ്പോൾ അവനുള്ള അനുഗ്രഹങ്ങളുടെ ആധിക്യവും തന്നെ ബാധിച്ച പ്രയാസങ്ങൾ സാരമാക്കേണ്ടതില്ലെന്നും അവന് വ്യക്തമാവും.

ഇതേ പ്രകാരം തന്നെ തനിക്ക് ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന വിപത്തിനെ ഭയപ്പെടുന്നത് പോലെ അതിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനുള്ള മാർഗങ്ങളിലെ സാധ്യതകളെയും അവൻ തുലനം ചെയ്യണം. അതിനുള്ള ഒരു ചെറിയ സാധ്യത പോലും അവൻ ഉപേക്ഷിക്കരുത്. ഇങ്ങിനെ ചെയ്താൽ അവന്റെ വിഷമം നീങ്ങുന്നതാണ്. ഈ സാധ്യതകളിൽ തന്നെ ബാധിക്കാവുന്നതിൽ ഏറ്റവും വലുത് അവൻ കണക്കു കൂട്ടുകയും മനസ്സിനെ തയ്യാറാക്കുകയും വേണം. ശേഷം

അതിനെ തടയാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ശ്രമം ആരംഭിക്കണം. അഥവാ തന്മൂലം മുൻകൂട്ടികണ്ടത് പോലെ സംഭവിച്ചാൽ അതിനെ നീക്കാനോ ലഘൂകരിക്കാനോ അവന് സാധിക്കും.

□16 ജനങ്ങളിൽ നിന്നുണ്ടാവുന്ന പ്രയാസങ്ങൾ, ചീത്തവാക്കുകൾ പ്രത്യേകിച്ചും അത് നിനക്ക് ഉപദ്രവം ചെയ്യില്ലെന്ന് നീ മനസ്സിലാക്കണം. നീ അത് ഗൗരവപൂർവ്വം പരിഗണിക്കുകയും നിൻെറ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ അതിന് അധീനമാക്കാൻ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്താലേ അത് നിനക്ക് ഉപദ്രവകരമാവുകയുള്ളൂ. നീ അത് വിലകൽപിച്ചില്ലെങ്കിൽ നിനക്ക് യാതൊരു ബുദ്ധിമുട്ടുമുണ്ടാവില്ല.

□17 നിൻെറ ജീവിതം നിൻെറ ചിന്തകൾക്ക് അനുസരിച്ചായിരിക്കും. നിൻെറ ചിന്തകൾ നിനക്ക് മതത്തിലോ ഭൗതികതയിലോ ഉപകരിക്കുന്നതാണെങ്കിൽ നിനക്ക് നല്ലൊരു ജീവിതം ലഭിക്കും. അല്ലെങ്കിൽ ഫലം വിപരീതമായിരിക്കും.

□18 വിഷമം അകറ്റാനുള്ള മറ്റൊരു മാർഗ്ഗം, നന്ദി അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് മാത്രം പ്രതീക്ഷിക്കുകയാണ്. നിനക്ക് ബാധ്യതയുള്ളവർക്കോ അല്ലാത്തവർക്കോ നൻമചെയ്താൽ നീ അല്ലാഹുവിൻെറ കൂടെയാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കണം. അതിനാൽ ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് നന്ദി നീ ആഗ്രഹിക്കരുത്. അല്ലാഹു നല്ലവരെ പരിചയപ്പെടുത്തിയത് അങ്ങനെയാണ്.

((إنما نطعمكم لوجه الله لا نريد منكم جزاءً ولا شكوراً))

"ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിൻെറ പ്രീതി ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് മാത്രമാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുന്നത്. നിങ്ങളിൽ നിന്ന് പ്രതിഫലമോ നന്ദിയോ ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല."(സൂറ-ഇൻസാൻ) കുടുംബത്തോടും സന്താനങ്ങളോടും ബൻധപ്പെട്ടവരോടുമുള്ള പെരുമാറ്റത്തിൽ ഇത് ശക്തമായും പരിഗണിക്കപ്പെടണം. അവർക്കുണ്ടാവുന്ന ഒരു ബുദ്ധിമുട്ട് അകറ്റാൻ നീ തീരുമാനിച്ചാൽ അവർക്കും നിനക്കും അത് ആശ്വാസം നൽകുന്നതാണ്. ഇതേ പ്രകാരം അസ്വസ്ഥതക്കനുസരിച്ച് സുകൃതങ്ങൾ കൂടുതൽ അനുഷ്ടിക്കുന്നതും ആശ്വാസം നൽകുന്നതാണ്. അങ്ങനെ നിൻെറ വഴിയിൽ നന്മകളുടെ ആധിക്യമുണ്ടാവുമ്പോൾ അസ്വസ്ഥതകൾ ഒഴിവാകുന്നതാണ്. ഇതൊരു തത്വമാണ്. അതുമൂലം കലങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് തെളിഞ്ഞ

മധുരമുള്ളവ ഉണ്ടാക്കാനും കഴിഞ്ഞേക്കും. അപ്പോൾ സൗഖ്യത്തിൻെറ തെളിമ വർദ്ധിക്കുകയും പ്രയാസങ്ങൾ നീങ്ങുകയും ചെയ്യും.

□19 ഉപകരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെ മുന്നിൽ കാണുകയും അവ ഉറപ്പ് വരുത്താൻ വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക. ഉപദ്രവകരമായ കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കാതിരിക്കുകയും വേണം. കാരണം അവ ശ്രദ്ധിച്ചാൽ നിനക്ക് അസ്വസ്ഥതയും വിഷാദവും അതുണ്ടാക്കിയേക്കും. അതിനാൽ അത്തരം കാര്യത്തിൽ അശ്രദ്ധനാവുകയും പ്രധാന കാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധിച്ച് മനസ്സിനെ അതിൽ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ആശ്വാസത്തോടെ നീ അവ ചെയ്യുകയും വേണം.

□20 കാര്യങ്ങൾ വർത്തമാനത്തിൽ തന്നെ ചെയ്ത് തീർക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതും അതിൽപെട്ടതാണ്. ഭാവിയിലേക്ക് നീട്ടി വെച്ചാൽ അതും പിന്നീട് വരുന്നതും കൂടിയാവുമ്പോൾ എല്ലാം പ്രയാസമായിത്തീരും. അതിനാൽ ഓരോ കാര്യങ്ങളും അതിൻേറതായ സമയത്ത് അവസാനിപ്പിച്ചു ശക്തമായ കർമ്മത്തിലൂടെയും ചിന്തയിലൂടെയും ഭാവി കാര്യങ്ങളെ സമീപിക്കുക.

□21 ഫലപ്രദമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ഏറ്റവും പ്രാധാന്യമുള്ളവയെ ക്രമമനുസരിച്ച് തെരഞ്ഞെടുക്കൽ അത്യാവശ്യമാണ്. അവയിൽ നിൻെറ മനസ്സിന് ചായ്‌വും കൂടുതൽ താൽപര്യവുമുള്ളവ വേർതിരിക്കുകയും ചെയ്യുക. അതല്ലാത്തവ സ്വീകരിച്ചാൽ അത് നിനക്ക് അലസതയും മടുപ്പും ഉണ്ടാക്കും. അതിനായി ശരിയായ ചിന്തയും കൂടിയാലോചനയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. കൂടിയാലോചിച്ചവൻ ഖേദിക്കേണ്ടി വരാറില്ല. ചെയ്യാനുദ്ദേശിക്കുന്നവയെ കുറിച്ച് സൂക്ഷ്മമായി പഠിക്കുക. ഗുണം ഉറപ്പാവുകയും കാര്യം ചെയ്യാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്താൽ അല്ലാഹുവിൽ തവക്കുലാക്കുക. നിശ്ചയം അല്ലാഹു ഭരമേൽപ്പിക്കുന്നവരെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവനാണ്.

-----ooooooo-----

الوسائل المفيدة للحياة السعيدة

لصاحب الفضيلة

الشيخ عبد الرحمن بن ناصر السعدي

رحمه الله

ترجمه إلى اللغة المليبارية

محي الدين تاريود

مكتب دعوة وتوعية الجاليات بعنيزة

ص. ب. ٨٠٨ ت: ٣٦٤٤٥٠٦